

Geografia 5

Karty pracy z ostatniej lekcji- proszę przesłać .

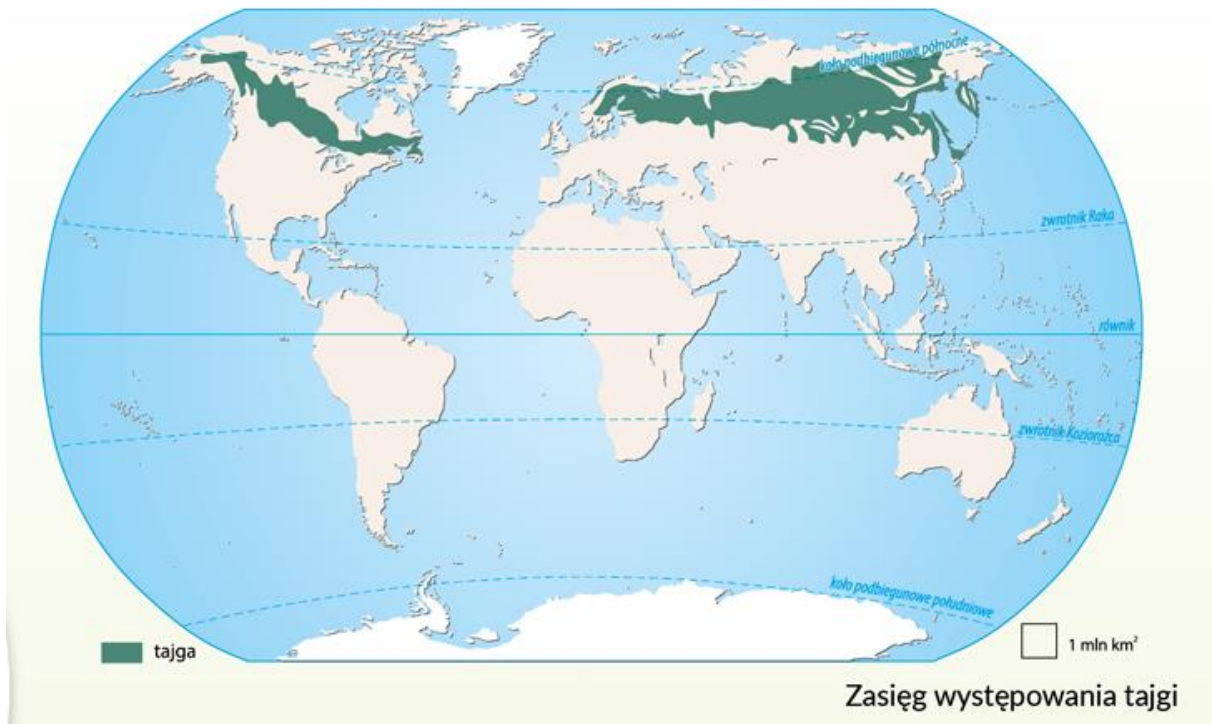
Cel: poznanie środowiska przyrodniczego i działalności człowieka w tajdze;

NaCoBeZu:

- uczeń zna obszary występowania tajgi;
- uczeń rozumie wpływ wieloletniej zmarzliny na działalność człowieka, w szczególności na budownictwo
- uczeń potrafi omówić na podstawie klimatogramu różnice pomiędzy klimatem Kuopio i Jakucka;

Temat: Tajga.

Występowanie tajgi.

- w północnej Azji (m.in. Nizina Zachodniosyberyjska, Wyżyna Środkowsyberyjska);
- w północno-wschodniej części Europy (Nizina Wschodnioeuropejska), na Półwyspie Skandynawskim;
- w Ameryce Północnej (znaczną część Kanady i Alaski).

Kuopio w fińskiej tajdze znajduje się w strefie klimatów umiarkowanych chłodnych. Przez pół roku (od listopada do kwietnia) utrzymuje się tam ujemna temperatura. Lato jest krótkie – temperatura osiąga wówczas 15°C. Opady występują przez cały rok. Ocean Atlantycki ma jednak łagodzący wpływ na klimat Finlandii. W głębi kontynentu azjatyckiego, także na obszarze tajgi, zimy są bardzo mroźne, m.in. w Jakucku na terenie

Rosji. Średnie temperatury miesięcy zimowych spadają nawet poniżej -35°C . Lata są dość ciepłe, ale krótkie. W stosunku do Finlandii odnotowuje się tu niższe opady.

Tajga jest także nazywana **borealnym (północnym) lasem iglastym**, gdyż wśród gatunków dominują świerki, sosny i jodły. Wśród gatunków iglastych wyjątkowym drzewem jest **modrzew**, który późną jesienią zrzuca igły. Na obszarach tajgi objętych łagodniejszym klimatem pojawiają się drzewa liściaste, głównie brzozy, jarzęby, olchy i topole osiki. **Wieloletnia zmarzlina** to zamrożony grunt, który podczas lata odmarza tylko do pewnej głębokości; poniżej tej warstwy przez cały rok utrzymuje się lód. Na obszarze tajgi pojawia się **wieloletnia zmarzlina**. Ma ona duże znaczenie dla środowiska i życia mieszkańców. Na niej tworzą się rozlewiska i zabagnienia, utrudnione są rolnictwo oraz budownictwo. Z tego powodu tworzą się **rozlewiska i bagna**, nad którymi w czasie krótkiego lata pojawia się wiele owadów (m.in. komary i inne muchówki). Stają się one pokarmem licznych ptaków, które w rozległych lasach tajgi szukają bezpiecznego schronienia i korzystają z bogactwa owoców runa leśnego.

Zwierzęta tajgi

W tajdze żyje wiele ssaków drapieżnych doskonale wspinających się na drzewa. Na zdjęciu rosomak

Typowym ptakiem tajgi jest głuszec, którego spotkać można jeszcze także w Polsce, np. w Puszczy Knyszyńskiej

Burunduk to gryzoń zamieszkujący rosyjską tajgę oraz lasy północnych Chin i Japonii. Żywi się nasionami i owocami

Łosie występują w lasach mieszanych i iglastych Eurazji oraz Ameryki Północnej. Na zdjęciu byk z okazałym porożem

Gleby są mało żyzne, a lata trwają krótko, dlatego rolnictwo jest znacznie utrudnione. Od czasu osiedlenia się ludzi na tych terenach głównymi sposobami zdobywania pożywienia były więc zbieractwo, polowania i rybołówstwo. Tajga jest obszarem słabo zaludnionym, a jej mieszkańcy utrzymują się także z wydobywania surowców mineralnych (m.in. ropy naftowej, gazu ziemnego, rud metali i uranu, złota, diamentów), przetwórstwa drewna oraz z turystyki. Sieć rzeczna w tajdze jest dość gęsta. Wielkie rzeki zasilane licznymi dopływami takie jak Jenisej, Ob, Lena (w Rosji) czy Jukon i Mackenzie w Ameryce Północnej są ważnymi szlakami transportowymi, jednak przez część roku są zamrożone. Na wielkich rzekach tajgi oraz ich dopływach buduje się hydroelektrownie (największe z nich zbudowano na Jeniseju i Obie).

Notatka do zeszytu:

- 1. Tajga jest lasem iglastym, występuje w Europie Północnej, Kanadzie i na Syberii.**
- 2. Tajga to formacja roślinna występująca w klimacie umiarkowanym chłodnym:**
 - a) ciepłe i krótkie lato**
 - b) mroźna i długi zima**
 - c) duża suma rocznych opadów**
- 3. Wieloletnia zmarzlina to zamrożony grunt, który latem rozmarza tylko do pewnej głębokości, a lód w głębi ziemi utrzymuje się przez cały rok.**
- 4. Wielkie rzeki z licznymi dopływami.**
- 5. Chantowie – lud z Syberii .**

Pozdrawiam

Iza Wróblewska